

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120209693
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:7120209693.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Daniely Babinovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, dieťa rodičov: matky Q.. U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. II XXXX/XX, B. nad I., toho času O. XX, S., právne zastúpenej JUDr. Slávkou Kováčovou, advokátkou, bytom Štúrova 20, Košice, a otca W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. II XXXX/XX, B. nad I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/150/2020-43 zo dňa 08.10.2020, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala nahradenia súhlasu otca so zápisom maloletého W. do 7. ročníka Základnej školy s Materskou školou, Q. XX/A v S., taktiež nahradenia súhlasu otca so zmenou bydliska maloletého W. do mesta S..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, 3, § 329 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“), § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rodine“).

4. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo súdu zrejmé, že rodičia sa nevedia dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, v danom prípade o vzdelaní maloletého dieťaťa, ako aj o mieste jeho bydliska. Matka sa presťahovala do Košíc, chcela však, aby si mal. dieťa plnilo povinnú školskú dochádzku v tomto meste. S presťahovaním maloletého ani zmenou školy otec nesúhlasil a matke na ten účel neudelil súhlas.

5. Súd v konaní zistil, že maloletý si naďalej plní povinnú školskú dochádzku na Základnej škole, W. II vo B. nad I.. Maloletý sa zdržiava počas pracovného týždňa v domácnosti otca a víkendy trávi u matky v S.. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Mal. W. si riadne plní svoju školskú dochádzku v mieste svojho trvalého bydliska, nehrozí mu teda bez rýchleho zásahu súdu žiadna ujma. Maloletý má rád oboch rodičov, s otcom má dobrý vzťah. Aj keď sa maloletý vyjadril, že by radšej navštevoval školu v S., táto samotná skutočnosť nezakladá dôvod rozhodnúť o zmene školského zariadenia neodkladným opatrením.

6. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka na základe rozhodnutia súdu, pričom na Okresnom súde Vranov nad I. prebieha konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Do právoplatného skončenia tohto konania súd na návrh otca nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke zdržať premiestnenia sa mal. dieťaťa do iného mesta (obce) ako je Vranov nad I.. Uznesenie o neodkladnom je právoplatné a vykonateľné.

7. Matke nič nebráni podať na súd návrh na rozhodnutie vo veci nezhody rodičov. V konaní vo veci samej je vytvorený priestor na vykonanie riadneho dokazovania, na náležité zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností, súd si bude môcť vyžiadať potrebné aktuálne správy, rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však matka neosvedčila naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov ani bezprostrednú ujmu hroziacu maloletému dieťaťu, odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia, preto súd návrh matky zamietol.

8. O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolania matky

9. Proti uzneseniu podala odvolanie matka namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uvádza, že nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým v záujme mal. dieťaťa, pričom v ničom neobmedzuje otca, aby sa o maloletého staral. Konanie vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Vranov nad I. pod sp. zn. 6P/29/2020 nie je právoplatne skončené a môže sa viesť ešte dlhšiu dobu. Maloletý v tom čase nemá zabezpečenú stabilitu, keďže je nútený ostať u otca vo B. nad I. a chodiť tam do školy aj napriek tomu, že chce ostať s matkou a navštevovať školu v S.. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

10. Otec navrhol odvolanie matky zamietnuť, keďže so zmenou bydliska maloletého, ani zmenou jeho základnej školy, nesúhlasí.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

12. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že manželstvo rodičov bolo právoplatne rozvedené v roku 2019. Matka spočiatku zostala bývať vo B. nad I., v marci roku 2020 sa však odsťahovala do S., spolu s mal. W.om. Matka v tejto súvislosti žiadala o prestup maloletého na Základnú školu Masarykova v S. od 01.09.2020, riaditeľ školy však vyžadoval súhlas otca, ktorý otec neudelil.

13. Na Okresnom súde Vranov nad I. prebieha konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. W.ovi. Konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Do jeho právoplatného skončenia Okresný súd Vranov nad I. uznesením č. k. 6P/48/2020-48 zo dňa 25.03.2020 uložil matke

povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. W. tým, že zmení jeho bydlisko do inej obce ako Vranov nad I.. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 22.02.2020.

14. Podľa odvolacích námietok matky je v záujme mal. W., aby súd vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o nahradenie súhlasu otca so zmenou bydliska maloletého aj zmenou zariadenia jeho školskej dochádzky. V návrhu uviedla, že maloletý nechce bývať s otcom, vzhľadom na správanie otca v minulosti. Naopak, maloletý chce ostať s matkou a navštevovať školu v S..

15. Podľa názoru odvolacieho súdu, neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosťou o maloleté deti, za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Z tohto dôvodu odvolací súd skúmal predovšetkým záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

16. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 35 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené teoretické východiská a citáciu právnej úpravy, odvolací súd pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia skúmal možné ohrozenie, resp. porušenie najlepšieho záujmu mal. dieťaťa v prípade nevyhovenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Návrh nepochybne sleduje bezodkladnú potrebu zmeny zariadenia školskej dochádzky mal. W., ktorá vyvstala v dôsledku odsťahovania sa matky s maloletým mimo obce ich doterajšieho bydliska. Z podanej správy ustanoveného opatrovníka však vyplýva, že počas pracovného týždňa sa maloletý naďalej zdržiava v domácnosti otca, počas víkendov je v domácnosti matky. Z toho vychádzajúc, školská dochádzka maloletého nie je v súčasnosti ohrozená, čo vylučuje splnenie zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia. Podľa nastaveného režimu rodičov sa maloletý v pracovných dňoch zdržiava v územnej blízkosti základnej školy, ktorú navštevuje, preto ani prípadný prechod na prezenčnú formu vyučovania nie je problematický.

20. V ďalšom rozsahu sa matka podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala nahradenia súhlasu otca so zmenou trvalého bydliska maloletého. Hneď v úvode dáva odvolací súd do pozornosti vykonateľné uznesenie Okresného súdu Vranov nad I. č. k. 6P/48/2020-48 zo dňa 25.03.2020, ktorým súd uložil matke povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. W. tým, že zmení jeho bydlisko do inej obce ako Vranov nad I.. Keďže predmetné uznesenie nezaniklo, ani nebolo zrušené,

celkom zrejme koliduje s možnosťou vyhovievania návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zmenou bydliska maloletého.

21. Nad rámec uvedeného odvolací súd uvádza, že určenie miesta bydliska maloletého aj určenie zariadenia jeho školskej dochádzky je podstatnou vecou, na ktorej sa rodičia musia dohodnúť v súlade s ust. § 35 zákona o rodine. Ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne uviedol, že nahradenie súhlasu otca so zmenou školského zariadenia a zmenou bydliska maloletého dieťaťa môže byť predmetom dokazovania iba v konaní vo veci samej, nakoľko pri neodkladnom opatrení nemá súd priestor na vykonanie dokazovania, zistenie skutočného stavu veci, a najmä overenia si skutočností, ktoré školské zariadenie bude spĺňať podmienku najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, prípadne či zmena bydliska maloletého bude v jeho záujme.

22. Za daného stavu sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o nesplnení podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia a z tohto dôvodu napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

23. Záverom odvolací súd poznamenáva, že matke nie je rozhodnutiami súdu bránené vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Je potrebné si však uvedomiť, že matka z vlastného rozhodnutia zmenila miesto svojho bydliska, pričom vzala so sebou aj maloletého, bez súhlasu otca. Ako to už uviedol súd prvej inštancie, matka musela mať vedomosť o tom, že otec nebude súhlasiť so zmenou bydliska maloletého a s tým spojenou zmenou školy, keďže sa otec podaným návrhom domáhal zmeny rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností a žiadal zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, neskôr do svojej osobnej starostlivosti. Matka bez toho, aby iniciovala konanie o nezhode rodičov o podstatných veciach týkajúcich sa mal. dieťaťa, presťahovala sa spolu s maloletým do S., čím práve ona obmedzila výkon rodičovských práv otca. K. však zabúdať, že rodičovské práva a povinnosti patria obojom rodičom, aj keď je dieťa zverené len do starostlivosti jedného z rodičov, ktorý si ich z tohto dôvodu nemôže uzurpovať. Matke nič nebráni podať na súd návrh na rozhodnutie vo veci nezhody rodičov a meritórnym spôsobom nastoliť právnú istotu v pomeroch účastníkov konania.

24. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).